

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Praedicatorum Friburgensium lector - Cod. Ettenheim-Münster 191

Weisser, Philipp

[S.l.], 1628-1929

Dubium tertium

[urn:nbn:de:bsz:31-117415](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-117415)

abstractio in modis partibus facta et
 accidentis Dei et creaturae. Et sic ens non
 analogum attribuitur. 20. Summum quod habent
 significat plura per attributionem ad unum immedie
 te, et sic e analogum attribuitur.

R. 20. Ens resp. Dei et creaturae substantia
 et acci dicitur non esse tunc analogum attribuitur
 sed et proportionalitatis, et igitur dicitur in
 huiusmodi resp. in eorum analogatis sunt per
 proportionem tunc. Ex quo et pot. substantia
 et fieri solent tunc eadem eadem analogica
 et proportionalitatis supra rememoratam
 et tunc huiusmodi. Acci dicitur e analogatum
 incommutabile resp. substantia. et tunc accidens
 dicitur per substantiam, et unum analogatum
 dicitur per alium et in analogia proportionis
 velut. R. ad hoc, si accidens pot. substantia
 et dicitur, definitur per substantiam, hoc e. per
 substantiam et dicitur, non vero in substantia
 analogata et proportionalitatis.

Dubium tertium.
 Quid sit Prædicamentum
 Et

Et quæ requirantur ut
aliquid ponatur in Præ-
dicamento. Et quot
sint Prædicamenta?

Prædicamentum prædictum nec Ethymologia,
quæ ceteris est illius, quod de aliquo putatur.
Idem decem suprema genera in quibus per
Autonomiam de primis subiectis putatur quod sunt
prima prædicamenta fundamenta, ut patet, in
quibus sunt prædicata ista. Verum quia nec sunt
suprema genera sed quædam genera sub
illis contenta sunt sunt subalterna sunt
infima imo et præ infima aliqua sunt de
primis subiectis nec in suis dicitur enumerantur,
utentur & hoc vocabuntur prædicata ad verbum
seriem ex primis generis ad inter medius
fa

Ethymologia
Prædicamenti.

teritiam
Prædicam

Quodam aliquas res esse res in unum ordinem
ut inde eas collocare possimus congruo ordine
ad suas occupandas.

De illo y potestatem qd intenti on aliter sumptu
affert sine de mali potestati, non e magna
diffas; sed de illo respectu raris sine de ra
intentione ni gerato qd fuerit qd fuerit potest
tu aliquas e diffas; qd nam sit si. ay
terring cum eis relao de sua spira licet
ordinem ad aliquem terminum, de quare
ad sententiam nostram dicamus sit

Conclusio Prima.

Pradicamentum de formali dicit
respectum ad unum terminum ad term:
sed per hunc resp: non constituitur fm,
ut ob apter in rae potestati.

Hae conto tollit duas partes. ja pto. Potestatem
fuerit dicit nas vel res quatenus ordinantur
vel collocantur in rae superiori et inferiori
genera et spes, sed hae ordinatio tu fil
q in tu, qd potestatem fuerit dicit respectum
ad unum terminum ad terminum. ma: patet
ex de pte potestati supra explicata. ni. pto a par,
te rei n. res non sunt superiores vel inferiores
fuerit, nec genera aut spes aut in simi sua
nisi tu fundamentaliter. qd illa ordinatio
fuerit tu fil q in tu; et quare bene in festo
si aut n. spe cognita fuerit dicit respectum
ad unum ata et spe ordinatum. qd hae

ordinatio

Suppliciter
 Ponitur Aliqd
 in Potentia
 1° Per se.
 2° Reductivē.

1° Cōditio
 Prædicamentorum.
 1^a Cōditio,
 Requiritur
 univoca.

2^a
 Requiritur Vox
 simplex figuram.

3^a

Prohinc Cōditio intelligitur utrum Suppliciter abijna
 nomi in potestato. 1° Per se. 2° Reductivē
 Per se ponuntur in potestato illa, q̄ ut penam sunt
 eia requisita, et ponuntur rae sui.

Reductivē vero ponuntur illa, q̄ non rae sui, sed
 depende uter ab aliis per se in potestates q̄libet
 his actq̄ reduntur et quorū complementa nulli
 aut affectio sunt. Tres primum q̄ tres sunt
 q̄ ipsis nominibz q̄ by res q̄ in potestati ponuntur, figuram
 solent.

1^a Cōditio ex parte Vocis petita ē, ut sit
 univoca. hinc à potestatis rei cuius voces congrua
 eae, et analogae; et hanc q̄trem satis expresse
 tractabit Aristes sum in ante potestatis agit de ay
 ueris, et univocis, ut exclusis illis, illa in potestati
 collocentur.

2^a Cōditio ex parte vocis ē, ut sit simplex,
 sicut figuram, non sicut sonum, id n̄ parit
 re videt, cum multas idem voces q̄ sicut
 cum videt compositas, rem tū sicut
 simplicem, debet q̄ ore vox sicut simplex
 figuram univocis videt licet respondet cum
 figuram q̄ univocis simplicis q̄ septa dicitur
 existet, non duplex aut composita. Vox
 exclusas aut rae, sicut una extensam &
 alia. Et hinc eundem et meminit Aristes sum
 in superioribz agit de complexis et in complexis
 complexa rei videt, in complexa accipit
 uno.

3^a Cōditio ut vox habeat accommodatū sicut
 metū, censet a. accommodatū sicut metū, q̄t
 rae

¶ si e finita non pot esse cum vero finita alij
in finita g' obtinere q' totum finita ex partib'
finita nulla tollit finitatem: In vero e
in finita iam g'inet totam g'fectionem
na quam g'rabere ite ne p'inde finit
illi g'ungit ad componendum in finitum.

6a Conditio.
Req'unt' entia
simplicia.

6a Conditio quod entia p'ducta debeant
esse in complexa, sine simplicia, non huius
q' entia in complexa adferunt plura ut plura,
sed plura ut plura, potib' parvint q' f'p'e
nem quam d'ist'ia d'ia rem cognita, q' non
parvint q' se in p'ducto. utias p'ducta non
possent dici p' me om' rem elementa,
si essent composita, et q' hanc g'diem ex
dunt in p'ductis etia entia complexa sine
composita q' plures res sine nat' d'ist'ib'as
includunt.

7a Conditio.
Req'unt' ens g'fe.

7a Conditio e' quod ens g'lica mentali
debeat esse ens per se; nam entia q' accidens
non g'biturunt unam g'fiam q' sub hunc tm
p'ducto g'biturunt, q' non pot in debet animal
p'ducto colligari. Ex hac condit' colligit' it
u' q' supra in st'annate, accidentia si non
debent p'ni in g'rate in p'ducto sed in al'p'ro
to, nam ens q' accidens non p'ni in
p'ducto, sed accidentia in g'rate sunt sub
q' accidens, q' non p'niunt q' se in p'ducto
p'to min', accidentia in g'rate ut album in y.

¶ si e finita non pot esse cum vero finita alij
in finita g' obtinere q' totum finita ex partib'
finita nulla tollit finitatem: In vero e
in finita iam g'inet totam g'fectionem
na quam g'rabere ite ne p'inde finit
illi g'ungit ad componendum in finitum.

quadrata, spes inferior, et ultimo in linea
 in q^{da} finit linea recta p^{ro}ductis. Linea
 lateralis e illa q^{da} a latere linear rectas,
 in illa ponunt dista^{ntia} d^{istinctio}ne q^{ue} se gene
 re tuam supremi qua^{ntum} utam. *Abstrahibilis*
 P. Non erit q^{ue} ponuntur q^{ue} se in p^{ro}ductis
 ponit in linea recta p^{ro}ducti vel directe q^{ue} id est,
 dista^{ntia} n^{on} ponunt q^{ue} se in p^{ro}ducto h^{ab}ent n^{on} era
 re p^{ro}ducta ad hec, ut ubiq^{ue} ponat q^{ue} se in p^{ro}ducto,
 non tu ponunt directe, q^{ue} licet dista^{ntia} p^{ro}ducto
 dista^{ntia} de multitudine et p^{ro}ducto, tu de p^{ro}ducto
 non p^{ro}ducto dista^{ntia} generem supremam vel
 inter media, q^{ue} tu petit ut ubiq^{ue} ponat in
 linea h^{ab}entia. Dices, q^{ue} plures q^{ue} res
 ponunt ad hec ut ubiq^{ue} ponat in p^{ro}ducto
 quam supra fuerunt ap^{er}te n^{on} abas? P.
 Res tu supra asigne q^{ue} res est est est q^{ue}
 ponunt q^{ue} se in p^{ro}ducto, non a. cum q^{ue} dista^{ntia}
 sunt n^{on} alio q^{ue} res, n^{on} q^{ue} res, quam abiq^{ue} r^{ati}o
 sunt declarata. Et petit amplius, ut ens q^{ue} res
 comensale, directe positu^m p^{ro}ducto sit ens
 metaphisice completu^m. Pro quo notu^m est illud
 d^{istinctio}ne ens completu^m abstrahendo a p^{ro}ducto
 et metaphisico q^{ue} in suo genere t^{er}rit q^{ue} res
 regit ille q^{ue} res, ita ut in eodem non est,
 et ad m^{od}o ad alteru^m completu^m. Ens an
 metaphisice completu^m est illud q^{ue} ex p^{ro}ducto na
 non ordinat ad aliud ens q^{ue} res t^{er}rit
 affere^{re}

Linea lateralis.

Ens metaphisice completu^m.

afferens sistit ita realitatem ab illo, ut hoc,
 egru, res. sunt contra plurice completa
 et distincta ex propria natura, nam si ens
 sit realiter aliud non ex propria natura sed quasi
 ybi quatenus et acci dubitabiliter illud non
 amittit operam completi entis plurice. Si
 agna quatenus in plurice sunt realiter
 plurice completa, licet qd sit uerum alia
 agna in re fluminis uel riuuli, ha
 tate acci dubitabiliter et non ex propria na
 tura sua huc et. si n. in hinc cum for
 pars agna ab alia super tota tiam operam
 completam agna, quam antea habe
 bat qd erat unita, qd et qd compo
 nit et unita una alia agna uel ens plu
 rice completa, licet non sit eadem res
 ea quo colligo illos entes qd supra
 partes homogeneas excluderunt ab ente
 plurice completa tunc esse ueritas de illis
 acci dubitabiliter et sita ueritas, qd tunc
 non una alia plurice in completa
 entis et ob id eas excluderunt. Si
 de his alia sunt ueritas in hinc facta
 esse illas partes esse plurice in completa,
 et huc ex dictis factis clare patet. Ens uero
 plurice in completa a illud qd ex propria
 natura et esse in hinc ad alia plurice
 componerunt, et hinc ueritas sunt partes
 in hinc

integrantes manij si: cupul ut pes. et
 punctas et optes phisice, ut manū et forma
 Ens metaphisice completum et y ad me,
 duntaxat se stantibus pōter de stās subitū coram,
 pletis et factū simul corā genera et ptes
 Et ptra ons metaphisice in completū te illud
 y pōter p mutū alterū ut iacentis, huiusmodi
 pnt oēs distictō huius finis generem. Circa y
 notū, ens metaphisice completū vel in com
 pletum dicitur huius q ordinem ad notū, quatenus
 illa supit pnt p mutū p se stantibus, vel
 p mutū alterū ut iacentis. Ex his patet
 ad qstionem in regore legentis sola on,
 pā phisice et metaphisice completū qualia
 sunt genera, ptes, et in dicitur huius pōri in
 reba huius qd huius. Entia uerū metaphisice
 in completū qualia sunt distictō generem
 huius finis huius in huius laterali collocari.

Ens metaphisice
 Complectum.

Quoniam 20 an ea, q p se non pōnt in pōt,
 pōnt, ponant Reductive? R. Nōto reductio
 ad aliqd pōri in pōtūto nihil aliud esse, quā redu,
 ad aliqd eorū q pōnt p se, huius a reductio aliqd
 ad aliqd 20, qdō te pars illij phisica, ut manū plus
 hōis. 20. qdō se hōit huius modū completens ali,
 vel. Dicitur qd non ēia q non pōnt p se
 in pōtūto, pōri reductive, nam pōta transcenden,
 hō non pōnt p se in pōtūto qd non sunt
 uniuoca, et hō non pōnt reductive, vel non
 reduct

Reductive
 pōri qd?

reducunt ad alij subiectum, quia illa subiecta trans-
 cendunt ad subiecta. quod requirunt ad unum
 alij reducunt. Nec debet quod sunt alij eorum,
 quod ponuntur quod se in subiecto, ex quo videtur quod
 subiecti illa ad reducunt spectare ad subiecta, quod
 quoniam non sunt alij eorum, quod sunt in subiecto,
 tunc quia ita sunt alij eorum, ut eos non trans-
 cendant, non sunt ad alij subiectum reducunt; et ita
 quod ista rationes transcenduntales ob sua inordinati-
 onem ad alij in subiectum non sunt inquam, nec
 vel modis constituitur alij totum completum.
 Deum simili modo non ponit quod se in subiecto et
 tunc non reducunt ad alij subiectum, sed per se
 etiam subiecta velut propria propria efficiens, et
 finis illorum. Illud quod in rigore loquendo
 reducunt ad subiectum non debet esse ens completum
 tunc et perfectum, nec distincta sui sui generis
 ponuntur quod se, sed debet esse ens imperfectum et
 propria non ordinata ad constituitur alij ens
 perfectamentale completum, vel esse ad illud
 destinari inquam ens complete mentem in sua his-
 toria, ut per respectu subiecta, subsistentia et
 quod in linea subiecta et illij complete mentem, et
 stantia quod completis rei gratiam reducunt ad sub-
 iectum in qua ipsa propria ponit.

Conclusio Quarta.
 Decem tantum sunt Entium
 realium Prædicamenta.
 Et sunt hæc, quæ sequuntur. sub.

Substantia. Quantitas. Qualitas.
Actus. Passio. Actio. Virtus.
Quantitas. Situs. Habitus.

Hoc tenet e eis inter autores. quia ratio a.
hic denarij numerj colligat res aliquam
sibi differe. Hoc in frumentum sicut d. Thomas
ad primum hunc numerum esse ceteris probabilis,
rem unice ob videri poterit in authenticis.

Obiectis 70. Contra defectum P. H. H. H.

Hoc defectus quoniam alius a definito quod bona non
a. quoniam patet, pro aut. Hoc defectus quoniam
definitio omnium ratio, sed illa entia non sunt
sua comprehensa nec definita, quod quoniam ali,
is a definito. mai. in entibus in ratio est et
quam coordinatio potestatem optimum in qua fugi,
omni est de in inferioribus. non vero pro.
quod hic tunc definitio potestatem omnium realium, ut
colligit ex hinc ab hinc facta in decem tunc
potestatem. Item, colligit ex eundem supra
prohibitis.

¶ N. g. t. aut, ad plura quales mai. obne,
patet non. in rigore n. loquendo quod nonam defectum
et sunt comprehensa potestatem omnium ratio, un,
de defectus quod tunc competit potestatem omnium realium
debet nec modo assignari. Ad hunc a
series potestatem optimum realium, in qua
superiora de inferioribus quod debet assignari potestatem.
nec se moveat nec explicatorem de hinc et quod
assign

apropinquare tunc potestis omnium realium generum
entes. hoc n. ideo factum e. qd. omnia realia
sunt nobis magis nota et percipiuntur in
tunc agere hinc de potestis omnium realium cum
Arte q. numero tunc decem sunt.

Obiis vobis 20. Contra id q. dicitur
Accidentia debere generari in potestis ab
structura, et non conversim. Accidentia
in genere n. g. coloratum tunc significat formam
et nullo modo formam vel habens formam nisi
tunc considerand. qd. accidentia sunt generari
in genere in potestis, q. sequitur patet. ideo n.
supra accidentia in genere a potestis sunt
exclusa, qd. significat et formam et formam, q. sunt
suo entia ad diversa potestis spectantibus.
P. Arguitur autem, qd. qd. qd. q. cupit album
plus cupit quam qd. cupit folum album
sine in abstracto, sed hoc p. n. nihil est
vel quam formam simul unam formam, q. sunt
res esse diversa. et patet hoc. si n. aliter nihil
aliter afferret quam album, vera esset
hoc p. n. hoc album, si vel hoc et non
hoc album. sed hoc et factum. qd. Nec
veris dicitur qd. in potestis accidentia
uti formam generis, hoc n. ideo factum, qd. generis
sunt nobis notiora, /.

Obiis vobis 20. Contra numerum locutionum
hinc supra positam. Potestis sunt
coordinatis predicabilium, qd. libent in illis
tunc

to vero vultis qd.
genera non plura
Potestis sunt
et illa sola color
generis qd. in
in potestis
et qd. dicitur
aliter in
et non potestis
hoc non potestis
vultis de qd. f
potestis in p
et in qd. dicitur
et generis
de potestis
generis in potestis
et in potestis
et in potestis

Dubium
Qua ratione
predicabilium

tua noni unitio, sed huc q̄to non e uolūta
 supra. imō plane uolūta q̄d.

R. Potētia uiri coordinatē q̄d caliditiam
 non q̄ illa sola coordinatē ibi, sed q̄ illa firmū
 cum suis p̄tibus uolūta coordinatē. hoc a.
 non fuit unitio ut p̄tēd in uolūta dicit.
 ex quo et solū alius argūta, q̄ro q̄bani
 solū in uolūta non p̄tēd non in p̄tēto
 q̄ non fuit p̄tē caliditiam. R. licet uolūta
 dicit non fuit q̄d caliditiam fuit tu p̄tē q̄d
 caliditiam de q̄d fūgiora opter p̄tē. et
 huc fūgiora ut p̄tēd in p̄tēto. Neq̄
 dicas tū q̄d dicit de uolūta p̄tē, no
 n. e. mōdū uolūta uolūta q̄d aliter. R.
 Ad p̄tēta fūgiora si uolūta in uolūta dicit
 p̄tēta. imō p̄tē et noni tū et ordinari
 non in ordine uolūta, si n. forte fuit infi
 nita. sed in ordine ad sua fūgiora

Dubium Quartum.
 Qua ratione Decem
 Prædicamenta deb.